

Lekowrażliwość izolatów z zakażeń łożyska krwi - dane sieci EARS-Net 2023

D. Żabicka*, J. Bysiek, uczestnicy Sieci EARS-NET, W. Hryniewicz

Zakład Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej, Krajowy Ośrodek Referencyjny
ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów (KORLD), Narodowy Instytut Leków, Warszawa

Wstęp

Sieć EARS-Net prowadzi monitorowanie lekowrażliwości izolatów z zakażeń łożyska krwi z gatunków: *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*, *Enterococcus faecium*, *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Acinetobacter* spp. i *Pseudomonas aeruginosa*. Celem pracy była analiza danych z 2023 roku.

Materialy i metody

Przeanalizowano dane z 52 laboratoriów sieci EARS-Net z terenu całej Polski, wykonujących badania mikrobiologiczne dla 62 szpitali. Dane są również dostępne na stronie internetowej ECDC w Surveillance Atlas of Infectious Diseases (<http://atlas.ecdc.europa.eu/public/>).

Wyniki

W roku 2023 zanotowano wyższe niż w roku 2019 liczby izolatów z gatunków podlegających monitorowaniu: *E. coli* o 9%, *K. pneumoniae* o 35%, *P. aeruginosa* o 14%, *A. baumannii* o 42%, *S. aureus* o 16%, *S. pneumoniae* o 42%, *E. faecalis* o 30% i *E. faecium* o 65%.

W 2023 roku, w Polsce podobnie jak w Europie i w latach poprzednich zaobserwowano znamienne statystycznie wzrost współczynnika zapadalności i odsetka oporności na karbapenemy u *K. pneumoniae* izolowanych z zakażeń łożyska krwi. W 2019 roku częstość izolacji szczepów *K. pneumoniae* opornych na karbapenemy wyniosła w Polsce 1,38 zakażeń na 100 000 populacji, a w 2023 roku 3,69 zakażeń na 100 000 populacji (wzrost o 167,4%). Znamienne statystycznie wzrost od 2019 roku zaobserwowano u tego gatunku również w przypadku częstości izolacji szczepów opornych na cefalosporyny III generacji (z 10,53 do 13,11 na 100 000 populacji) oraz na fluorochinolony (z 11,00 do 12,93 na 100 000 populacji). Obecnie u tego gatunku odsetek oporność na karbapenemy stanowi 18,1%, na cefalosporyny III generacji 64,3%, na aminoglikozydy 49,9%, na fluorochinolony 63,6%, a jednocześnie na cefalosporyny III generacji, aminoglikozydy i fluorochinolony (wielolekooporność) 47,4%.

W ostatnich latach znamienne statystycznie wzrosły również odsetki oporności *E. coli* na cefalosporyny III generacji i karbapenemy, które w 2023 roku wyniosły odpowiedni 19,6% i 0,2%. Odsetki oporności u tego gatunku wyniosły: na aminoglikozydy 14,1%, na fluorochinolony 32,2%, a jednocześnie na cefalosporyny III generacji, aminoglikozydy i fluorochinolony (wielolekooporność) 9,2%. Częstość izolacji *E. coli* opornych na karbapenemy wzrosła znamienne statystycznie od 2019 roku z 0,00 do 0,08 na 100 000 populacji.

Wśród pałeczek niefermentujących nie zanotowano istotnych zmian odsetków oporności. Dla *Acinetobacter* spp. stwierdzono następujące odsetki oporności na karbapenemy 79,8%, na fluorochinolony 85,7%, na aminoglikozydy 68,1% oraz jednocześnie na karbapenemy, fluorochinolony i aminoglikozydy 66,0%. Natomiast u *P. aeruginosa* zanotowano następujące odsetki oporności; na piperacyline/tazobaktam 27,0%, na ceftazydym 21,3%, na karbapenemy 25,6%, na fluorochinolony 24,9%, na aminoglikozydy 17,7% i jednocześnie na ceftazydym, piperacylinę/tazobaktam, aminoglikozydy i fluorochinolony 23,1%.

W 2023r. stwierdzono spadek w stosunku do 2019 roku współczynnika zapadalności na zakażenia szczepami *S. aureus* opornymi na metycylinę (MRSA) z 4,26 na 100 000 populacji do 3,52 na 100 000 populacji. Odsetek oporności na metycylinę u *S. aureus* wyniósł 13,9% w 2023r. i był nieco niższy niż 14,9% stwierdzone w roku 2019.

W przypadku *S. pneumoniae* zanotowano 9,9% szczepów niewrażliwych na antybiotyki beta-laktamowe, 25,0% opornych na makrolidy i 8,9% jednocześnie niewrażliwych na penicylinę i opornych na makrolidy.

W przypadku enterokoków zanotowano odpowiednio dla *E. faecalis* i *E. faecium*: 47,2% i 53,0% szczepów o wysokim poziomie oporności na aminoglikozydy, oraz 5,3% i 41,3% oporności na wankomycynę. Stwierdzono znamienne statystycznie wzrost współczynnika zapadalności w przypadku *E. faecium* opornych na wankomycynę, z 2,94 na 100 000 populacji do 3,90 na 100 000 populacji.

Wnioski

Priorytetem w zakresie kontroli zakażeń powinno być ograniczenie narastania oporności na karbapenemy u *K. pneumoniae* i *E. coli* oraz na wankomycynę u *E. faecium*.

Adres do kontaktu: d.zabicka@nil.gov.pl